

Ved lovforslagets 1. behandling gav *ministeren for offentlige arbejder* (Guldberg) udtryk for, at man i regeringen ingenlunde var afvisende over for tankegangen i lovforslaget, men at det nok var lidt for tidligt at sige, hvordan problemerne burde løses. Ministeren omtalte en række formelle spørgsmål, som måtte nærmere overvejes, idet han bl. a. sagde:

„Der er hele spørgsmålet om forholdet til undergrundsloven, og der er spørgsmålet om forholdet til private grundejeres rettigheder. Vores vurdering af disse ting er, at en grundejer i øjeblikket har ret til at udnytte sådanne råstoffer, der før 23. februar 1932 har været genstand for privatøkonomisk udnyttelse, men det er efter sagens natur ikke nogen forudsætning, at den pågældende lokale forekomst har været udnyttet inden det nævnte tidspunkt.

Det foreliggende forslag anfægter efter vores opfattelse i ministeriet for offentlige arbejder ikke denne ret, og det hedder jo også i bemærkningerne, at det tilsigtes heller ikke. Det må ses under begrebet „almindelig begrænsning af rådighedsretten“. Om det centrale problem, hvorvidt forslaget er i strid med undergrundsloven, må vi altså sige, at det mener vi ikke at det er.

Når forslaget går ud på, at der kræves tilladelse til udnyttelse af sådanne råstoffer, som altså i dag kan udnyttes frit af grundejeren, eller hvem han nu måtte have bortforpagtet retten til, så må der selvfølgelig i dette ligge, at en tilladelse kan nægtes. Jeg tør ikke kategorisk erklære, at det ikke vil kunne forekomme, at en grundejer vil kunne gøre gældende, at nægtelse af en sådan tilladelse vil kunne anses for et for staten erstatningsforpligtende indgreb i hans hidtidige rådighedsret.

Det er i øvrigt også nødvendigt at gøre opmærksom på, at der på dette område er et forhold til landbrugslovgivningen. Vi har loven om landbrugsejendomme, og derfor vil det også være nødvendigt lige at se på forslaget i denne sammenhæng.

Der hersker megen usikkerhed med hensyn til, hvor store vore råstofressourcer på dette område egentlig er, og jeg har i den anledning fået forelagt et forslag — det er et tidligere udarbejdet forslag — fra direktøren for Danmarks geologiske Undersøgelse, som har stillet forslag til at program for en kortlægning af de danske råstofressourcer på landjorden, men en sådan undersøgelse vil, fordi den jo er en temmelig omfattende opgave, nok komme til at strække sig over noget i retning af 5 år og også komme til at koste en hel del penge.

Dette sidste har nogen forbindelse til det princip, der indeholdes i lovforslagets stk. 2, pkt. 4, som fastslår, at materialerne ikke må eksporteres. Der er en vis sammenhæng mellem, om man kan gøre noget sådant, og spørgsmålet om, hvorvidt det er en forekomst af skal vi sige et vist begrænset omfang.

Jeg vil derfor gerne gøre opmærksom på, at et folketingsudvalg i øjeblikket behandler et lovforslag fra ministeren for offentlige arbej-